

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžo/249/2015
Identifikačné číslo spisu:	6015200770
Dátum vydania rozhodnutia:	23.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6015200770.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členov senátu Mgr. Petra Melichera a JUDr. Eleny Kováčovej v právnej veci navrhovateľa: W. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX I. XXX, t.č. ÚVTOS, Z. XX/XXX, XXX XX Q., proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, Kancelária Hlohovec, so sídlom M. R. Štefánika 1, 920 01 Hlohovec, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu sp. zn. 6307/2015 zo dňa 21.05.2015, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23Sp/48/2015-32 zo dňa 30.07.2015, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23Sp 48/2015-32 zo dňa 30. júla 2015 p o t v r d z u j e.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj ako „krajský súd“) rozsudkom č. k. 23Sp/48/2015-32 zo dňa 30.07.2015 zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) rozhodnutie odporcu sp. zn. 6307/2015 zo dňa 21.05.2015 o nepríznání nároku na poskytnutie právnej pomoci z dôvodu zrejmej bezúspešnosti v spore a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal, ale priznal mu oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu. Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že nie je možné prisvedčiť argumentácii odporcu o zrejmej bezúspešnosti sporu. Súd má za to, že v predmetnej veci vybočila správna úvaha odporcu z hľadísk ustanovených v § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z. z.“). Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské

práva vyplýva, že čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie č. 209/1992 Zb. Federálneho ministerstva zahraničných vecí) (ďalej len „Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd“) zaručuje každému právo, aby o jeho spore v občianskych právach a záväzkoch rozhodol súd. Právo na prístup k súdu nie je absolútne. Akékoľvek obmedzenia musia byť zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa názoru krajského súdu správny orgán neprimerane zasiahol do práva účastníka na prístup k súdu, keď odmietol priznať právnu pomoc pre prípad, kde je táto právna pomoc nevyhnutná pre účinný prístup k súdu. Krajský súd ďalej uviedol, že článok 8 v bode 4 NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 765/2008 zo dňa 09.07.2008, ktorým sa stanovujú požiadavky akreditácie a dohľadu nad trhom v súvislosti s uvádzaním výrobkov na trh, a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 339/93 (ďalej len „nariadenie EP a Rady ES č. 765/2008 zo dňa 09.07.2008“) vyslovil požiadavku na vnútroštátne akreditačné orgány - primerané opatrenia na zabezpečenie dôvernosti „získaných informácií“, a to v danom prípade v súvislosti so žiadosťou akreditovanej osoby a nie v súvislosti s poskytnutím príručky skúšobného laboratória a dodatkov k príručke. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam dospel krajský súd k záveru, že odporca otázku zrejmej bezúspešnosti predmetnej veci neposúdil správne, ak tvrdil, že v danom prípade nemožno priznať právnu pomoc, pretože ide o zrejmu bezúspešnosť sporu. Nepriznanie právnej pomoci navrhovateľovi, ako osobe bez právnického vzdelania, osobe odkázanej, t.j. v hmotnej núdzi, by znamenalo porušenie práva navrhovateľa na prístup k súdu zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, bolo by v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky a napokon aj s účelom zákona č. 327/2005 Z. z., pretože by bol navrhovateľovi zabránený prístup k súdu.

Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že si náhradu trov konania navrhovateľ neuplatnil, ani mu v konaní trovy konania nevznikli. Krajský súd priznal navrhovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu, nakoľko mal za to, že navrhovateľ spĺňa podmienky pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov v zmysle § 138 ods. 1 OSP. V odôvodnení krajský súd uviedol, že navrhovateľ je vo výkone trestu odňatia slobody, nevlastní žiadne nehnuteľnosti, nemá úspory v bankách, teda jeho majetkové pomery odôvodňujú oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a v predmetnom prípade nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešne uplatňovanie alebo bránenie práva.

Proti tomuto rozsudku podal odporca v lehote ustanovenej zákonom odvolanie a žiadal, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie odporcu potvrdí a žiadnemu z účastníkov neprizná nárok na náhradu trov konania, prípadne aby napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Odporca nesúhlasil s názorom súdu, že nepriznaním právnej pomoci z dôvodu zrejmej bezúspešnosti sporu by bolo porušené právo navrhovateľa na prístup k súdu (ako osoby bez právnického vzdelania, osoby odkázanej, t.j. v hmotnej núdzi). Povinnosťou odporcu je skúmať splnenie všetkých troch podmienok na poskytnutie právnej pomoci, teda aj podmienky vylúčenia zrejmej bezúspešnosti sporu, teda či tu nie sú okolnosti, ktoré by spôsobili, že v súlade so zákonom podaná žaloba nemôže byť v konaní pred súdom úspešná. Ak žiadal navrhovateľ prvotne sprístupnenie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) (ďalej len „zákon č. 211/2000 Z. z.“) a tieto mu poskytnuté neboli, odporca musel skúmať, či nešlo o informácie, ktoré mu podľa zákona č. 211/2000 Z. z. ani nemohli byť sprístupnené. Podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. g/ zákona č. 211/2000 Z. z. povinná osoba obmedzí sprístupnenie informácie alebo informáciu nesprístupní, ak by to bolo v rozpore s právne záväznými aktmi Európskych spoločenstiev a Európskej únie alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Preto odporca dospel k záveru, že ak navrhovateľ uplatní svoje právo a podá na príslušnom krajskom súde v predmetnej veci žalobu o preskúmanie tohto rozhodnutia, nebude v konaní úspešný. Súd mal v konaní o oprávnom prostriedku navrhovateľa preskúmať, či odporca postupoval pri rozhodovaní o nároku na poskytnutie právnej pomoci v súlade so zákonom. Samotný súd však v odôvodnení rozsudku prejedikuje, keď namiesto toho, aby sa zaoberal výlučne postupom odporcu pri vydávaní rozhodnutia, vysvetľuje význam čl. 8 bod 4 nariadenia EP a Rady ES č. 765/2008 zo dňa 09.07.2008 tak, že uvádza, voči komu má povinnosť SNAS zabezpečiť primerané opatrenia na zabezpečenie dôvernosti získaných informácií. Toto posúdenie by malo byť úlohou súdu v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia SNAS, nie úlohou súdu v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu v konaní o nároku na poskytovanie

právnej pomoci. SNAS podľa zákona č. 211/2000 Z. z. môže poskytnúť len takú informáciu, ktorú mu zákon poskytnúť nezakazuje a je pritom irelevantné, či takú informáciu poskytne iná osoba. Odporca pri tejto úvahe nenahrádza rozhodovanie súdu, len skúma, či je žaloba, ktorá sama o sebe je prípustná, vôbec možné vyhovieť a pri tejto úvahe na základe v rozhodnutí uvedených právnych predpisov dospel k záveru, že to možné nie je a teda vec je zrejme bezúspešná. Odporca bral do úvahy aj to, že ide o konanie s povinným zastúpením advokátom. Toto však nie je skutočnosť, na základe ktorej by bolo povinné právnu pomoc priznať napriek tomu, že navrhovateľ nespĺňa niektorú z podmienok na jej priznanie. Odporca poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní pod sp. zn. 24Sp/22/2012, kde rozsudkom zo dňa 10.10.2012 potvrdil rozhodnutie odporcu, ktorým navrhovateľke nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci z dôvodu, že nebola vylúčená zrejme bezúspešnosť. Uvedené rozhodnutie potvrdil najvyšší súd rozsudkom zo dňa 23.10.2013, sp. zn. 8Sžo/59/2012, keď sa v celom rozsahu stotožnil s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici. Na základe vyššie uvedených skutočností odporca zastáva názor, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Ďalej súd v konaní podľa druhej hlavy piatej časti OSP prejudikoval rozhodnutie všeobecného súdu v konaní, do ktorého navrhovateľ žiadal poskytnutie právnej pomoci, a nezaoberal sa výlučne zákonnosťou rozhodnutia a postupu odporcu, t.j. či viedol konanie v súlade s procesnými predpismi, či aplikoval správny hmotnoprávny predpis a teda konanie na súde má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu odporcu uviedol, že argumenty odporcu sú irelevantné a to aj rozsudky, ktorými podkladá svoje závery vo vyjadrení, lebo osoba ktorej sa týkajú určite nežiadala rovnaké informácie a to práve od rovnakého subjektu, preto sú nepoužiteľné spôsobom, že mu nebude právna pomoc priznaná. Krajský súd v Banskej Bystrici správne aplikoval účel Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jeho článku 6 ods. 1, ktorého obsahovým aspektom je aj právo na účinný prístup na súd, preto navrhol odvolanie odporcu ako nedôvodné zamietnuť a rozsudok potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP s použitím § 246c ods. 1 veta prvá OSP) bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 vetou prvou OSP a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie odporcu nie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania v preskúmvanej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým ako súd prvého stupňa zrušil rozhodnutie odporcu sp. zn. 6307/2015 zo dňa 21.05.2015, ktorým navrhovateľovi nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci. Odvolací súd v rozsahu odvolacích dôvodov preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu a konanie mu prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal s námietkami uvedenými v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Predmetom preskúmvacieho konania v danej veci je rozhodnutie a postup odporcu, ktorým rozhodol s konečnou platnosťou vo veci žiadosti navrhovateľa o nároku na poskytnutie právnej pomoci podľa zákona č. 327/2005 Z. z..

V správnom súdnictve preskúmvajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb (§ 244 ods. 1 OSP).

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a

vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

Podľa ustanovení tretej hlavy druhej časti OSP sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov (§ 250l ods. 1 OSP).

Najvyšší súd dáva do pozornosti, že úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa tretej hlavy piatej časti OSP je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia.

V rámci správneho prieskumu súd skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v opravnom prostriedku, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250l ods. 2 v spojení s § 250i ods. 3 OSP).

Pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolenej voľnej úvahy (správne uváženie), preskúmava súd iba, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia (§ 245 ods. 2 OSP).

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd v odvolacom konaní je viazaný rozsahom odvolacích dôvodov, v rozsahu ktorých v danom prípade posudzoval, či súd prvého stupňa správne aplikoval právnu úpravu ustanovenú v zákone č. 327/2005 Z. z., ktorou zákonodarcu stanovil podmienky pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi.

Účelom zákonodarcu právnou úpravou v zákone č. 327/2005 Z. z. bolo vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv, ako aj prispieť k predchádzaniu vzniku právnych sporov (§ 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

- a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,
- b) nejde o zrejmú bezúspešnosť sporu a
- c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslieť v peniazoch.

Podľa § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu centrum prihliadne najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremlčalo a či je žiadateľ schopný označiť

dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

Podľa § 11 ods. 1 písm. g/ zákona č. 211/2000 Z. z. povinná osoba obmedzí sprístupnenie informácie alebo informáciu nesprístupní, ak by to bolo v rozpore s právne záväznými aktmi Európskych spoločenstiev a Európskej únie alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná.

Podľa § 9 ods. 7 písm. n/ zákona č. 505/2009 Z. z. o akreditácii orgánov posudzovania zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 505/2009 Z. z.“) plní požiadavky podľa osobitného predpisu,7) (a to čl. 3 až 12 nariadenia (ES) č. 765/2008).

Podľa čl. 8 bod 4 nariadenia EP a Rady ES č. 765/2008 zo dňa 09.07.2008 vnútroštátny akreditačný orgán musí spĺňať požiadavku - má primerané opatrenia na zabezpečenie dôvernosti získaných informácií.

Odvolaací súd po preskúmaní veci v rozsahu odvolacích dôvodov dospel k záveru, že odporca v danom prípade nepostupoval v intenciách citovaných právnych noriem. V predmetnej veci vybočila správna úvaha odporcu z hľadísk ustanovených v § 8 zákona č. 327/2005 Z. z., pričom odporca vo veci nerozhodol správne, nakoľko uvedenú právnu vec nesprávne právne posúdil.

Z obsahu predloženého administratívneho a súdneho spisu vyplýva, že v prejednávanej veci žiadal navrhovateľ v správnom konaní vedenom u odporcu pod sp. zn. 6307/2015 o poskytnutie právnej pomoci vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia Slovenskej národnej akreditačnej služby (ďalej len ako „SNAS“). Z predložených dokladov a vyjadrení je zrejmé, že navrhovateľ požiadaval SNAS o poskytnutie príručky skúšobného laboratória KEU PZ na plnenie normy ISO/IEC 17025:2005 a normy ISO 9001:2008 s prílohami č. 1 až č. 11 a s dodatkami B a M vo verzii, ktorá bola v platnosti v r. 2010, prípadne vo verzii, ktorú má SNAS k dispozícii podľa zákona č. 211/2000 Z. z. v spojení s čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavy SR“).

Rozhodnutím zo dňa 15.01.2015, č. 169/2015/4 SNAS nesprístupnila žiadané informácie z dôvodu, že podľa článku 8 bod 4 nariadenia EP a Rady (ES) č. 765/2008 je jednou z požiadaviek kladených na vnútroštátny akreditačný orgán požiadavka, podľa ktorej musí mať primerané opatrenia na dodržiavanie dôvernosti získaných informácií. Uvedené nariadenie je podľa SNAS záväzné vo všetkých členských štátoch a je implementované do právneho poriadku Slovenskej republiky, konkrétne čl. 8 bod 4 nariadenia EP a Rady (ES) č. 765/2008 je implementovaný v § 9 ods. 7 písm. n/ zákona o akreditácii č. 505/2009 Z. z.. SNAS sa pritom pravidelne podrobuje vzájomnému hodnoteniu, pričom jednou z preverovaných požiadaviek je dôvernosť informácií. Sprístupnenie príručky skúšobného laboratória KEU PZ, ktorú navrhovateľ požadoval sprístupniť v listinnej forme, by bolo v rozpore s nariadením EP a Rady (ES) č. 765/2008 v zmysle § 11 ods. 1 písm. g/ zákona č. 211/2000 Z. z..

Proti rozhodnutiu sa navrhovateľ odvolal, pričom uviedol, že požadované informácie sa ho priamo týkajú, nakoľko v trestnom konaní vedenom proti nemu boli vypracované Kriminalistickým ústavom znalecké posudky, pri ktorých znalci boli povinní dodržiavať aj uvedenú príručku. Aplikáciu obmedzenia podľa § 11 ods. 1 písm. g/ zákona č. 211/2000 Z. z. považuje za nesprávnu, rovnako ako označenie požadovaných informácií za dôverné, a to aj preto, že tieto informácie mu už poskytol priamo KEU PZ, ale na CD-nosiči, ktorý nebolo možné prehrať na zastaralom zariadení v ÚV TOS.

Odvolaacia komisia napadnuté rozhodnutie preskúmala a riaditeľ SNAS ako odvolací orgán odvolanie žiadateľa zamietol a uviedol, že dôvody nesprístupnenia požadovaných informácií sú zákonné. Navrhovateľ podal na Krajský súd v Bratislave žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia SNAS č. 503/2015/4 zo dňa 19.02.2015, v ktorej navrhol, aby súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil správnomu orgánu na ďalšie konanie. Konanie o preskúmanie zákonnosti správneho orgánu prebieha na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6S 93/2015.

Podaním zo dňa 21.04.2015 požiadaval navrhovateľ odporcu o poskytnutie právnej pomoci vo veci

neposkytnutia informácií SNAS. Napadnutým rozhodnutím odporca rozhodol podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z. tak, že navrhovateľovi nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci z dôvodu nesplnenia jednej z podmienok na priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci, keďže vo veci, s ktorou sa navrhovateľ na odporcu obrátil, nebola vylúčená zrejma bezúspešnosť v spore. Nakoľko nesplnenie hoci len jednej z podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci, má za následok negatívne rozhodnutie o nároku na poskytovanie právnej pomoci, odporca sa splnením ďalších podmienok nezaoberal.

Odporca oprel svoj právny záver o skutočnosť, že navrhovateľ žiadal o poskytnutie informácie, ktorej poskytnutie by bolo v rozpore s právne záväzným aktom Európskych spoločenských a Európskej únie, pričom Nariadenie EP a Rady (ES) č. 765/2008 je nariadením, ktoré je bezprostredne aplikovateľné vo všetkých členských štátoch, na základe ktorého môže byť obmedzené právo na informácie. Odporca dospel k názoru, že išlo o informáciu, ktorú povinná osoba nemôže podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám sprístupniť a nič na tom nemení ani skutočnosť, že takúto informáciu navrhovateľovi sprístupnila iná právnická osoba. Vo veci, s ktorou sa navrhovateľ na odporcu obrátil, nebola z vyššie uvedených dôvodov vylúčená zrejma bezúspešnosť sporu, čím navrhovateľ nesplnil jednu z troch kumulatívnych podmienok na priznanie nároku na právnu pomoc.

Proti rozhodnutiu odporcu podal v zákonnej lehote opravný prostriedok navrhovateľ, v ktorom navrhoval napadnuté rozhodnutie zrušiť. Opravný prostriedok bol odôvodnený tým, že rozhodnutie je vadné, nezákonné a hrubo porušuje ústavné práva navrhovateľa na bezplatnú právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy SR, nakoľko zákonné podmienky na priznanie bezplatnej právnej pomoci spĺňa. Navrhovateľ uviedol, že jeho príjem nedosahuje 1,4-násobok sumy životného minima. Podľa jeho názoru v danom prípade nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu, nakoľko žalobu podal ako oprávnená osoba, v zákonnej lehote a za dodržania všetkých obsahových podmienok. Odporca prekročil svoju zákonnú právomoc, keď posudzoval samotný skutkový stav, ktorého posúdenie patrí do výlučnej právomoci konajúceho súdu o žalobe. Navrhovateľ namietal, že Centrá právnej pomoci mu poskytli právnu pomoc už nespočetnekrát a nikdy si nedovolili posudzovať, či mal alebo nemal odporca poskytnúť informácie. Splnenie zákonných podmienok deklaruje podľa jeho názoru aj uznesenie Krajského súdu v Bratislave o priznaní oslobodenia od platenia súdnych poplatkov pod sp. zn. 6S 93/2015 zo dňa 06.05.2015. Navrhovateľ poukázal na ust. § 138 ods. 1 OSP, z ktorého vyplýva, že na splnenie podmienky takéhoto oslobodenia sa vyžaduje to isté ako v prípade priznania právnej pomoci.

Podaním zo dňa 16.07.2015 požiadal navrhovateľ o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v celom rozsahu, z dôvodu, že to odôvodňujú jeho pomery a nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. V prílohe svojho podania navrhovateľ zaslal súdu vyplnené Tlačivo pre dokladovanie pomerov účastníka konania, ktorý navrhuje, aby mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov.

V podaní zo dňa 01.06.2015 sa odporca vyjadril k opravnému prostriedku navrhovateľa s tým, že navrhol napadnuté rozhodnutie odporcu potvrdiť. Odporca vo vyjadrení ďalej uviedol, že sa nestotožňuje s tvrdením navrhovateľa, podľa ktorého nemá právomoc posudzovať skutkový stav veci, keďže toto patrí do výlučnej právomoci súdu. Rozsah posúdenia zrejmej bezúspešnosti sporu je v kompetencii odporcu a závisí od okolností konkrétneho prípadu. Odporca ďalej poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „NS SR“) pod sp. zn. 6Sžo/50/2014 zo dňa 25.02.2015, ktorým súd potvrdil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sp/22/2012-167 zo dňa 21.11.2013, ktorým súd potvrdil napadnuté rozhodnutie odporcu, ktorým nepriznal žiadateľovi nárok na poskytnutie právnej pomoci z dôvodu zrejmej bezúspešnosti sporu. V uvedenom rozsudku sa NS SR odvoláva na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Sžo/36/2011 zo dňa 22.08.2012, ako aj na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 253/2013-24 zo dňa 25.04.2013, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ÚS SR“) zaujal stanovisko k posudzovaniu zrejmej bezúspešnosti sporu odporcom. Nakoľko navrhovateľ nesplnil jednu z podmienok priznania nároku na poskytovanie právnej pomoci podľa zákona č. 327/2005 Z. z., nemá nárok na bezplatné právne zastupovanie. Neodníma sa mu tým však možnosť konať pred súdom v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, pretože navrhovateľ sa môže dať zastupovať

advokátom, ktorého si sám vyberie.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 23Sp/48/2016-32 zo dňa 30.07.2015 zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/ OSP rozhodnutie odporcu sp. zn. 6307/2015 zo dňa 21.05.2015 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Pojem zrejmej bezúspešnosti v spore bol v našom právnom poriadku pôvodne obsiahnutý len v § 138 ods. 1 OSP v súvislosti s posudzovaním žiadosti účastníka konania o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, keď OSP pre priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov vylučuje zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Občiansky súdny poriadok však konkrétne neupravuje, čo je potrebné pod týmto pojmom rozumieť. Zákon č. 327/2005 Z. z. príkladmo uvádza, načo je potrebné prihliadať pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu, keďže jednou z podmienok pre priznanie tohto nároku je, že nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu. Pri aplikácii § 138 OSP všeobecné súdy judikovali, že o zrejmu bezúspešnosť sa jedná najmä vtedy, ak už zo skutkových tvrdení žiadateľa je nepochybné, že mu vo veci nemôže byť vyhovené.

Najvyšší súd považuje za potrebné dodať, že pre nenaplnenie požiadavky § 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z. z. nestačí, že zrejmu bezúspešnosť sporu nemožno vylúčiť, ale je nevyhnutné, aby bezúspešnosť sporu žiadateľa bola tak jednoznačná, že je zřejmá už na základe zbežného posúdenia veci. V opačnom prípade ide len o možnú bezúspešnosť sporu, ktorá osebe nevylučuje žiadateľa z nároku na poskytnutie právnej pomoci podľa zákona č. 327/2005 Z. z.. Treba mať na zreteli, že rozhodovanie o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci podľa zákona č. 327/2005 Z. z. predstavuje obmedzenie práva na súdnu a inú právnu pomoc garantovaného ústavnou, preto je nanajvýš nutné brať do úvahy čl. 13 Ústavy SR tak, aby do tohto práva bolo zasiahnuté skutočne len v nevyhnutnej miere a vždy v súlade so zákonom.

Pokiaľ ide o negatívnu podmienku „zřejmá bezúspešnosť sporu“ v zmysle § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. je nevyhnutné zdôrazniť, že ide o technický pojem výlučne pre účely tohto konania, ktorý nemôže prejudikovať konanie vedené na súde. Uvedený pojem je demonštratívne vymedzený pojmom „najmä“ a naznačuje taký skutkový stav veci, u ktorého odporca pri dodržaní odbornej starostlivosti pri prvotnej analýze veci postupom due diligence (pri obvyklej opatrnosti) neodporúča vstúpiť do sporu a hradíť náklady právnej pomoci.

Na túto oblasť sa vzťahuje správna úvaha odporcu (diskrečná právomoc správneho orgánu). Súd pri prieskume zákonnosti neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia (§ 245 ods. 2 OSP). Správne uváženie je svojou podstatou možnosťou správneho orgánu vybrať pri rozhodovaní jedno z viacerých dovolených riešení, na ktorom potom spočíva preskúmané rozhodnutie. V takých prípadoch, v ktorých správny orgán „môže“ alebo „nemôže“, a v podobne vyjadrených situáciách („najmä“) je správny súd oprávnený preskúmať len to, či došlo k výberu z niektorých dovolených možností, ale výber sám zásadne prieskumu nepodlieha. Preskúmanie sa vykoná podľa kritérií, ktoré pre správne uváženie uvádza zákon a ktoré tvoria nevyhnutné východiská pre výsledok správneho uváženia premietnutý do rozhodnutia správneho orgánu. Vychádza sa nielen z týchto kritérií, ale aj z účelu zákona, ktorý tvorí významné interpretačné hľadisko.

Štát žiadnym spôsobom negatívne nezasahuje do práva na súdnu a inú právnu ochranu. Práve naopak, preberá na seba pozitívny záväzok vo vzťahu k občanom v núdzi, a to v rozsahu, ktorý je prijateľný z hľadiska dlhodobej udržateľnosti, keďže by bolo neúnosné poskytovať právnu pomoc tohto druhu v absolútne všetkých prípadoch, t.j. bez stanovenia hranice odkázanosti a bez stanovenia rozsahu oblastí, v ktorých sa právna pomoc poskytuje (t.j. systémom „každému a vo všetkom“). Pozitívny záväzok štátu, ktorý tento na seba dobrovoľne preberá, sa však vzťahuje na zabezpečenie uplatnenia práva na súde prostredníctvom priznania nároku na poskytnutie právnej pomoci v obmedzených prípadoch.

Za plne opodstatnené treba považovať oprávnenie správneho orgánu, aby skúmal, či v konkrétnom prípade nejde u navrhovateľa o zneužitie práva, alebo či už zo skutkových tvrdení navrhovateľa -

žiadateľa, bez potreby vykonávať dokazovanie, nie je nepochybné, že jeho návrhu nemožno vyhovieť, napr. prišlo k zániku práva uplynutím času alebo ak je v dôkaznej núdzi. Za obdobnú treba považovať situáciu, keď navrhovateľ - žiadateľ vyvracia skutočnosti, ktoré už boli záväzne vyriešené v iných konaniach, alebo ak nemôže v súdnom konaní dosiahnuť úspech z procesných dôvodov, napr. z dôvodu včasného nepodania opravného prostriedku, resp. jeho neprípustnosti podľa procesných predpisov.

Ustanovenie § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. nepredstavuje taxatívny výpočet skutočností, ktoré musí odporca pri posudzovaní otázky zrejmej bezúspešnosti sporu prihliadať. Rozsah posúdenia zrejmej bezúspešnosti sporu je v kompetencii odporcu a závisí od okolností konkrétneho prípadu. Priznať nárok na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti je možné, len ak nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu, čím v podstate zákonodarca zveril centru právnej pomoci návrhy eliminovať v podobe vydávania negatívnych rozhodnutí z dôvodov nesplnenia jednej z kumulatívnych podmienok priznania tohto nároku.

Podľa názoru najvyššieho súdu, nie je úlohou správneho orgánu vo veciach podľa § 3 zákona č. 327/2005 Z. z. prejudikovať výsledok konania z vecnej stránky. Odporca posudzoval predmetnú vec práve do takej miery, že prejudikoval rozhodnutie súdu vo veci samej. Odvolací súd má za to, že v predmetnej veci vybočila správna úvaha odporcu z hľadísk ustanovených v § 8 zákona č. 327/2005 Z. z.. Navyše odvolací súd uvádza, že odporca v predmetnej veci otázku zrejmej bezúspešnosti sporu nesprávne právne posúdil. Vzhľadom na povahu rozhodnutia napadnutého žalobou na poskytnutie právnej pomoci vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia SNAS nie je možné prisvedčiť argumentácii odporcu, že v danom prípade je nepochybné, že u navrhovateľa sa jedná o zrejmu bezúspešnosť sporu. Článok 8 v bode 4 Nariadenia EP a Rady č. 765/2008 kladie dôraz na vnútroštátny akreditačný orgán, ktorý musí splniť požiadavku - mať primerané opatrenie na zabezpečenie dôvernosti „získaných informácií“ v súvislosti so žiadosťou orgánu posudzovania zhody o udelenie akreditácie a nie v súvislosti s poskytnutím príručky skúšobného laboratória a dodatkov k príručke.

Posudzovanie zrejmej bezúspešnosti sporu zo strany odporcu podľa § 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z. z. je len posúdením splnenia jednej zo základných podmienok na poskytnutie právnej pomoci podľa ustanovení tohto osobitného právneho predpisu. Ide len o formálne preskúmanie odôvodnenosti návrhu žiadateľa o poskytnutie právnej pomoci, ak ide o osoby v materiálnej núdzi, čo v žiadnom prípade nie je možné stotožniť s právnym posúdením úspechu alebo neúspechu sťažovateľa v merite veci, čo výlučne patrí do právomoci všeobecného súdu, ktorý vo veci koná. Sťažovateľ mal navyše zachované právo zvoliť si sám právneho zástupu mimo inštitútu právnej pomoci poskytovanej odporcom podľa zákona č. 327/2005 Z. z. osobám v materiálnej núdzi (č. k. II. ÚS 253/2013-24 zo dňa 25.04.2013).

Odvolací súd v otázke právneho posúdenia veci poukazuje aj na rozsudok NS SR sp. zn. 8Sžo/59/2012 zo dňa 23.10.2013, kde odporca v danej veci posudzoval otázku zrejmej bezúspešnosti sporu aj z hľadiska posúdenia schopnosti navrhovateľa označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. NS SR skonštatoval, že pri posudzovaní schopnosti žiadateľa je správny orgán oprávnený posúdiť schopnosť žiadateľa tieto dôkazy označiť, avšak bez ich následného vyhodnotenia v tom smere, či by navrhovateľ uniesol dôkazné bremeno v konkrétnom konaní, nakoľko právne posúdenie veci - kvôli ktorej sa domáha práva na poskytnutie právnej pomoci - patrí výlučne do právomoci súdu.

Odvolací súd zaoberajúc sa námietkami vznesenými v podanom odvolaní a po ich vyhodnotení vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 OSP konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku, z ktorých dôvodov sa s ním stotožňuje v celom rozsahu. Senát odvolacieho súdu považoval právne posúdenie preskúmvanej veci krajským súdom za správne a súladné so zákonom. Vzhľadom k tomu, aby najvyšší súd v preskúmvanej veci nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe skutočnosti spolu s právnymi závermi krajského súdu, sa vo svojom odôvodnení obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov

napadnutého rozhodnutia.

Žalovaný v podanom odvolaní neuviedol žiadne relevantné argumenty, pre ktoré by bolo potrebné dospieť záveru o nesprávnosti právneho záveru krajského súdu. Krajský súd sa dostatočným a náležitým spôsobom vysporiadal s obsahom žaloby, pričom s jeho právnym posúdením veci sa stotožnil aj odvolací súd.

S ohľadom na uvedené mal najvyšší súd za to, že odvolanie odporcu nie je dôvodné, a preto rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23Sp/48/2016-32 zo dňa 30.07.2015 ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1 <. a 2 v spojení s § 250ja ods. 3 <. veta druhá a § 250l ods. 2 <. OSP.

O trovách konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 2 OSP v spojení s § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 OSP tak, že účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko úspešný navrhovateľ si náhradu trov konania neuplatnil a neúspešnému odporcovi ich náhrada neprináleží.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.